

SKARABORGS
TINGSRÄTT
Målenhet 1

DOM
2016-05-11
Meddelad i
Skövde

Mål nr
T 3338-14

PARTER

KÄRANDE

PETER Carl Johannes Bengtsson, 75 [REDACTED]

[REDACTED]
Falköping

Ombud: Advokat [REDACTED]
Advokatcentrum i Skövde HB
Box 243
541 25 Skövde

SVARANDE

Magdalena Nielsdottir, 77 [REDACTED]

Medborgare i Island
Gullsmára 9
201 Kópavogi
Island

Närvarande genom:

God man: Advokat [REDACTED]
Advokatbyrån Eriksson & Bengtsson AB
Box 172
541 24 Skövde

DOMSLUT

1. Vårdsnaden om Emil Petersson, 11 [REDACTED] - [REDACTED], ska tillkomma Peter Bengtsson ensam.
2. Magdalena Nielsdottirs yrkande om att Emil Petersson ska äga rätt till umgänge med henne lämnas utan bifall.

Dok.Id 291156

Postadress
Box 174
541 24 Skövde

Besöksadress
Eric Ugglas plats 2

Telefon
0500-49 92 00
E-post: skaraborgs.tingsratt@dom.se
www.domstol.se

Telefax
0500-49 92 01

Expeditionstid
måndag – fredag
08:30-16:00

3. Magdalena Nielsdottir ska ersätta Peter Bengtsson för rättegångskostnader med 13 330 kr jämte ränta å beloppet enligt 6 § räntelagen från den 11 maj 2016 till dess betalning sker.
 4. [REDACTED] tillerkänns ersättning för sitt arbete som god man med 15 711 kr, varav 12 569 kr utgör arvode och 3 142 kr mervärdesskatt. Kostnaden i den delen ska stanna på staten.
 5. Tingsrättens förordnande enligt punkt 1 ska gälla utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.
-

BAKGRUND

Magdalena Nielsdottir och Peter Bengtsson har gemensamt sonen Emil Pettersson, född [REDACTED] 2011. Parterna separerade under 2012 när Emil var ca 1,5 år gammal och Emil har bott hos Magdalena Nielsdottir sedan dess. Enligt tidigare dom den 16 december 2013, mål nr T 428-13, utövas vårdnaden om Emil gemensamt och Emil har rätt till umgänge med Peter Bengtsson dagtid vissa veckodagar.

Peter Bengtsson har väckt talan i målet genom ansökan om stämning som inkom till tingsrätten den 3 oktober 2014. Utredning jämlikt 6 kap 19 § föräldrabalken lämnades till tingsrätten den 24 augusti 2015. Sedan en tidigare planerad huvudförhandling ställts in på begäran av Magdalena Nielsdottir hade tingsrätten utsatt huvudförhandling i målet till den 26 november 2015. Magdalena Nielsdottir uteblev trots delgivning av kallelse från huvudförhandlingen och har sedan dess vistats på okänd ort tillsammans med Emil. Tingsrätten bedömde den 26 november 2015 att Magdalena Nielsdottirs utevaro innebar hinder för huvudförhandling. Tingsrätten beslutade den 8 december 2015 att medling skulle genomföras mellan parterna. Tingsrätten beslöt samtidigt interimistiskt att utöka det tidigare umgänget till att avse övernattningar. Dock framkom att Magdalena Nielsdottir gjort sig av med sin bostad, slutat sitt arbete och med all sannolikhet flyttat till sitt födelseland Island.

Delgivningsförsök på Island har misslyckats. Magdalena Nielsdottir har också den 31 mars 2016 häktats i sin utevaro misstänkt för egenmäktighet med barn, grovt brott, mål nr B 1093-16. Tingsrätten har för handläggningen av detta mål den 31 mars 2016 förordnat advokaten [REDACTED] som god man för Magdalena Nielsdottir. Tidigare ombudet och rättshjälpsbiträdet advokat [REDACTED] har begärt sitt entledigande och tingsrätten har i beslut den 12 april 2016 entledigat biträdet varigenom rättshjälpen upphört. I det beslutet har tingsrätten fastställt ersättning enligt rättshjälpslagen till [REDACTED] samt även beslutat om återbetalningsskyldighet till staten för Magdalena Nielsdottir avseende 13 330 kr av rättshjälpskostnaderna oavsett hur fördelningen ska ske i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Peter Bengtsson har i första hand yrkat att vårdnaden om Emil Pettersson ska tillkomma honom ensam och i andra hand att Emil Pettersson ska ha sitt stadigvarande boende hos honom. Beträffande rättegångskostnader har Peter Bengtsson yrkat att Magdalena Nielsdottir ska ersätta honom för kostnader motsvarande åtta timmar av ombudets arvode, 13 330 kr, eftersom Magdalena Nielsdottir uteblivit från utsatt förhandling och därigenom fördröjt målet och vållat merkostnader genom vårdslöshet och försummelse.

Magdalena Nielsdottir har bestritt yrkandena och för egen del yrkat att vårdnaden om Emil Pettersson ska tillkomma henne ensam och i andra hand att Emil Pettersson ska ha sitt stadigvarande boende hos henne.

För det fall tingsrätten skulle finna att vårdnaden om Emil Pettersson ska utövas av, eller att hans stadigvarande boende ska vara hos, den andre föräldern har parterna yrkat umgänge enligt följande.

Peter Bengtsson: Onsdag 10.00 under jämna veckor till måndag 09.00 under ojämna veckor samt onsdag under ojämna veckor 08.00 till 18.00.

Magdalena Nielsdottir: Onsdag 10.00 under jämna veckor till efterföljande måndag 09.00.

Såväl Peter Bengtsson som Magdalena Nielsdottir:

Varannan jul från den 19 december kl 16.00 till den 28 december kl 14.00, med början 2016.

Varannat nyår från den 28 december kl 14.00 till den 6 januari kl 18.00, med början årsskiftet 2017/2018.

Vartannat sportlov från fredag före lovets början efter skolans slut till nästkommande söndag kl 18.00, med början 2018.

Varannan påsk från skärtorsdagen kl 16.00 till annan dag påsk kl 18.00, med början 2017.

Vartannat höstlov från fredag före lovets början efter skolans slut till nästkommande söndag kl 18.00, med början 2017.

Fyra veckor under skolornas sommarlov uppdelat på perioder om två plus två veckor. Magdalena Nielsdottir har rätt att välja veckor ojämna år och Peter Bengtsson jämna år. Parterna ska lämna meddelande om vilka veckor de vill ha senast den 1 maj respektive år.

Magdalena Nielsdottir har medgett att umgänge sker i enlighet med tingsrättens tidigare dom i mål T 428-13.

Peter Bengtsson har i och för sig medgett att Emil Pettersson ska äga rätt till umgänge med Magdalena Nielsdottir men har uppgett att umgänge till en början måste ske i närvaro av umgängesstöd, detta med hänsyn till risken för att Emil Pettersson bortförs på sätt som nu har skett.

PARTERNAS UTVECKLING AV TALAN

Peter Bengtsson: Han bor i lägenhet på fem rum och kök i Falköping tillsammans med sin sambo Erika Nilsson. Emil har eget rum hemma hos honom. Han har inga andra barn. Han arbetar som programmerare med fast anställning och ekonomin är god. Under tiden Magdalena Nielsdottir bodde i Falköping bodde de nära varandra. Han tvingades emellertid vända sig till tingsrätten för att få till stånd ett ordnat umgänge med Emil som bodde hos Magdalena Nielsdottir efter separationen. Emil är

en vanlig pojke som har en sjukdom benämnd CPT1. Sjukdomen tvingar Emil att äta specialkost. Emil kan i övrigt fungera och leva förhållandevis normalt. Avsikten var att umgänget som beslutats i domen från december 2013 skulle trappas upp men Magdalena Nielsdottir accepterade inte det. Peter Bengtsson har därför gått in med stämning i detta mål. Det har påtalats brister i Magdalena Nielsdottirs föräldraförmåga i de utredningar enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen som genomförts. Hon var inte intresserad att samarbeta med socialtjänsten och begränsade Emil socialt genom att Emil inte fick gå på förskola och träffa jämnåriga barn. Han har kunskap om Emils sjukdom och inte någonstans i utredningen har framförts oro, från annat håll än Magdalena Nielsdottir, angående hans förmåga att sörja för Emil. Hans ambition har varit att Emil ska få leva ett så normalt liv som möjligt utifrån sin sjukdom utan att behöva identifiera sig med sin sjukdom. Han har därför placerat Emil på förskola del av den tid som Emil vistades hos honom för att Emil skulle få möjlighet att träffa jämnåriga barn. Magdalena Nielsdottir motsatte sig placeringen och lät Emil vistas hemma hos mormor när Magdalena Nielsdottir arbetade. Innan den tidigare utsatta huvudförhandlingen skrev Magdalena Nielsdottir till honom att hon skulle ”ta sina islandsveckor” och sedan dess är Emil bortförd. Magdalena Nielsdottirs agerande innebär ett allvarligt umgängessabotage. Det bästa för Emil är att han får handha vårdnaden om Emil ensam. Han har inget emot att lämna fullmakt till Magdalena Nielsdottir innebärande rätt att ta del av all information om Emil. Han har även inställningen att Emil ska äga rätt att träffa Magdalena Nielsdottir, även om detta med hänsyn till hur målet utvecklat sig, till en början bör ske med umgängessstödjare.

Magdalena Nielsdottir: Hon är född och uppvuxen på Island. Efter separationen mellan henne och Peter Bengtsson bodde Emil kvar hos henne. Hon var den som var hemma när Emil var liten. Emils sjukdom är mycket ovanlig och även livshotande om den inte sköts på rätt sätt. Emil saknar förmåga att bryta ner långa fettkedjor. Kost som innehåller sådana fettkedjor lämnar också gifter i form av slaggprodukter i Emils kropp. Om Emil hamnar i ett sjukdomstillstånd kan förloppet snabbt utvecklas till mycket allvarliga konsekvenser. Det kan gå så fort som endast ett par timmar från första symtom till medvetslöshet. Särskilt viktigt att den som sköter Emil har god

kännedom om honom. Magdalena Nielsdottir känner stark oro för att Peter Bengtsson inte har förmåga att kunna sköta Emil på rätt sätt. Tidigare beslutat dagumgänge har fungerat relativt bra och Magdalena Nielsdottir har inte motsatt sig det. Emil har också tidigare drabbats av problem till följd av sin sjukdom när han vistats hos Peter Bengtsson. Magdalena Nielsdottir har velat att Emil skulle gå på förskola belägen i Ryd i Skövde, vilket ligger nära hennes tidigare arbete. Det bästa för Emil är att Magdalena Nielsdottir antingen får ensam vårdnad om honom eller i vart fall att han har sitt stadigvarande boende hos henne eftersom det kan innebära en hälsofara för honom att vistas längre tidsperioder hos Peter Bengtsson.

UTREDNINGEN

Av ingivna utredningar enligt 11 kap 1 § socialtjänstlagen (2001:453) samt genomförd utredning i målet enligt 6 kap 19 § föräldrabalken har framgått att socialtjänsten bedömt att det finns en djupgående konflikt mellan föräldrarna angående omvården om Emil Pettersson. Det är tydligt att den stora stötestenen mellan föräldrarna ligger i synen på den sjukdom, CPT1, som Emil Pettersson lider av.

Vårdnadsutredningen har förslagit att vårdnaden om Emil Pettersson bör lämnas till Peter Bengtsson ensam och att Emil Pettersson ska äga rätt till ett, som det får förstås, omfattande umgänge med Magdalena Nielsdottir. Utredaren har angivit som skäl till sitt förslag att Peter Bengtsson visat att han har nödvändig kontakt med sjukvården för att klara av omvårdnaden om Emil Pettersson med hänsyn till Emil Petterssons sjukdom, att han visat att han inte skulle motsätta sig att Emil Pettersson skulle ha umgänge med Magdalena Nielsdottir samt att han tagit ansvar för att Emil Pettersson ska få börja på förskola och därigenom få kontakt med jämnåriga. De risker som utredaren beaktat med ett beslut om att Magdalena Nielsdottir skulle få ensam vårdnad om Emil Pettersson är att Peter Bengtsson skulle kunna komma att utestängas från information om Emil Pettersson samt risken för att Magdalena Nielsdottir skulle ta med sig Emil Pettersson till Island.

Peter Bengtsson har hörts under fritt partsförhör och i väsentliga delar uppgett följande. Emil är en glad pojke som ibland kan vara lite orolig. Emil har utvecklats mycket, blivit lite modigare och tyckte om att gå på förskolan. Emil har ett eget rum hos honom. Som alla barn som har allvarliga metabola åkommor utreds Emil noga avseende sin utveckling i flera avseenden. Den utredande läkaren föreslog vidare utredning avseende autismspektrumstörning eftersom det fanns vissa tecken på detta. Någon utredning i den delen har inte kunnat genomföras eftersom Emil nu har bortförts av Magdalena Nielsdottir.

Han skulle beskriva Emils sjukdom på så sätt att den till uttryck och behandling liknar diabetes även om grundproblemet är ett annat. Behandlingen är till stora delar förebyggande med fettsnål kost och behov av regelbundenhet vad gäller måltiderna. Vid sjukdomstillstånd, t.ex magsjuka, är det bäst att åka in på sjukhus med en gång. Rätt skött ska inte sjukdomen innebära något handikapp i övrigt och det är möjligt att leva ett tämligen normalt liv. Emil saknar ett enzym som krävs för att transportera långa fettkedjor in i cellen. Korta fettkedjor kan transporteras till cellen även utan det aktuella enzymet. Om Emil äter mat med för mycket långa fettkedjor kan han också få slaggsprodukter i kroppen. Emil äter ett kosttillskott i form av en särskild olja innehållande rätt sorts fett och han får även vitamin D som är svårt att få i sig på en fettsnål kost. Emil ska också undvika paracetamol som finns i t.ex. Alvedon eftersom det belastar levern. Han har själv gjort ett program i sin telefon för att kunna göra beräkningar avseende den mat som Emil äter.

Han uppfattar Magdalena Nielsdottirs oro som överdriven. Han anser inte heller att han förminskar de problem som sjukdomen för med sig. Det är också viktigt att Emil själv får lära sig hur sjukdomen ska hanteras. Innan placeringen på förskolan pratade han med förskolepersonalen, de som lagar maten och dietist. Emil har en sond som även förskolepersonalen kunnat använda för att tillföra Emil det som behövs om Emil ätit dåligt någon dag. Han bor själv några minuter från förskolan. Förskolepersonalen har även fått information från Emils läkare. När det gäller Magdalena Nielsdottirs önskan att placera Emil på dagis kom hon med kort varsel med två förifyllda blanketter

avseende ett allergidagis i Ryd och bad honom skriva under någon av dem. Den ena avsåg förskoleplats i Ryd i Skövde och den andra flytt till Skövde. Dagiset i Skövde var ett allergidagis vilket Emil inte var i behov av.

Hans och Emils relation har varit mycket bra och Emil har också fungerat bra med hans sambo Erika. Sedan maj/juni 2015 har det tidigare bestämda umgänget inte fungerat. Magdalena Nielsdottir har ofta meddelat att Emil mår dåligt och ställt in umgänget. Överlämningarna har också fungerat dåligt och Magdalena Nielsdottirs mor har filmat honom vid nästan varje tillfälle. Han tror delvis att det är riktigt att Magdalena Nielsdottirs oro har sin grund i hennes rädsla för Emils sjukdom men anser också att det handlar om att de hade olika syn på hur umgänget skulle fungera. Det har förekommit två polisanmälningar från Magdalena Nielsdottirs sida mot honom där förundersökningen har lagts ned.

Han vet väldigt lite om Emils och Magdalena Nielsdottirs relation och har upplevt att Emil pratat mer om mormor än om mamma. Han har inte på något sätt upplevt att Emil skulle vara avog mot Magdalena Nielsdottir men Emil har inte alltid velat gå tillbaka till henne efter avslutat umgänge. Beträffande de utredningar som socialtjänsten gjort så uppfattade han socialtjänsten som att de var oroliga för Emil och att det fanns en önskan att han skulle agera. Han är väl medveten om att om han får ensam vårdnad kommer det att innebära en omställning för Emil, som nu sannolikt har problem med sin svenska. Han förstår också att det måste bli en ny inskolning på förskolan. Han har inget problem med att Emil träffar Magdalena Nielsdottir så länge han själv kan känna sig trygg med att Emil inte bortförs som nu har skett. Han vet inte heller hur eller om Magdalena Nielsdottir kommer att bo i Sverige. Hon har inte längre kvar sin bostad. Om Magdalena Nielsdottir skulle få vårdnaden ensam är han rädd för att aldrig mer få se Emil och att hon kommer att avskärma Emil från omvärlden. Han vet inte hur det varit med Emils umgänge med andra när Emil varit hemma hos Magdalena Nielsdottir.

Sista gången han träffade Emil var den 13 november 2015. Han vet att Emil ofta har en lite förhöjd temperatur men har inte själv måst uppsöka sjukvård för Emil när Emil

vistats hos honom. Han har också haft olika uppfattning med Magdalena Nielsdottir angående den sond som Emil länge haft via matstrupen ner i magsäcken. Han har upplevt att sonden hindrar Emil från att äta normalt och har därför velat att Emil skulle ha en peg på magen så att tillskottsmatning skulle kunna ske den vägen.

Tingsrätten har funnit lämpligt att kalla *överläkare* [REDACTED], som tidigare åberopats av Magdalena Nielsdottir, att höras vid huvudförhandlingen angående Emil Petterssons sjukdom. Hon har uppgett i allt väsentligt följande.

Emil är hennes första patient med just varianten CPT1a av den aktuella sjukdomen. Hon har dock arbetat med liknande sjukdomar i ca 15 år. Hon känner till två till fyra patienter i Sverige med denna typ av sjukdom. Emil har inte den värsta formen av sjukdomen men den form Emil har är av allvarligt slag. Sjukdomen innebär att det saknas ett enzym som krävs vid intransporten av fettkedjor till cellernas mitokondrier där fettet omvandlas till energi. Emil måste därför äta en fettsnål kost eftersom det annars bildas skadliga ämnen, slaggprodukter, i kroppen. Han behöver äta fett av rätt sort och även annat som tillgodoser behovet av näring och energi. Särskilt viktigt är detta om Emil blir sjuk eller sänkt i sitt allmäntillstånd i övrigt. Strävan är att barn med denna typ av sjukdom ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Sjukdomen innebär inte någon försämring av immunförsvaret men blir patienten sjuk måste patienten hållas under uppsikt. Personal på skola och dagis behöver specialkunskap men i övrigt finns inget hinder mot att Emil ska kunna gå på dagis/förskola. De övriga patienter hon har går i skola och lever ett normalt liv. Hon känner ingen oro för att Peter Bengtsson inte ska kunna klara av att ta hand om Emil på ett adekvat sätt. Hon har uppfattat att båda föräldrarna har de kunskaper som behövs.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Vårdnadsfrågan

Tingsrätten tvivlar inte på att Magdalena Nielsdottirs agerande har sin grund i hennes oro för den allvarliga sjukdom som Emil fötts med. Trots detta visar hennes agerande genom att bortföra Emil på sätt som nu skett på att det finns tydliga brister i hennes föräldraförmåga. Av ingivna utredningar enligt socialtjänstlagen framgår att det även tidigare framkommit oro för Magdalena Nielsdottirs förmåga att se till Emils bästa i alla delar. Tingsrätten ifrågasätter emellertid inte att Magdalena Nielsdottir har förmåga att, vad gäller daglig omsorg, se till Emils bästa.

När det gäller Peter Bengtssons föräldraförmåga har inget kommit fram som på något sätt talar för att han inte skulle se till Emils bästa. Det har också varit tydligt att han är väl insatt i Emils sjukdomstillstånd och att han engagerat sig för att Emil ska få leva ett så normalt liv som möjligt. Tingsrätten tvivlar inte heller på att han månar om att Emil ska få ha en fungerande kontakt med Magdalena Nielsdottir.

Magdalena Nielsdottir har bortfört Emil Pettersson från Peter Bengtsson. Skälet till hennes agerande anser tingsrätten uppenbart vara det pågående målet och hennes rädsla för att Emil skulle komma att vistas mer hos Peter Bengtsson. Konflikten mellan föräldrarna beträffande synen på Emils sjukdom är uppenbart mycket djupgående och får dessutom central betydelse för de beslut som måste fattas avseende Emils framtid. Gemensam vårdnad kan därmed inte komma i fråga.

Tingsrätten ser mot bakgrund av Magdalena Nielsdottirs agerande ingen annan möjlighet än att vårdnaden om Emil ska tillkomma Peter Bengtsson ensam. Av detta följer att Emils stadigvarande boende också ska vara hos Peter Bengtsson.

Skäl föreligger också att förordna att beslutet ska gälla utan hinder av att domen inte vunnit laga kraft.

Umgängesfrågan

Vid den angivna utgången avseende vårdnaden om Emil har Peter Bengtsson förklarat att han i och för sig inte är emot att Emil ska äga rätt till umgänge med Magdalena Nielsdottir men att detta inledningsvis måste ske i närvaro av umgängesstöd med hänsyn till risken för bortförande. Tingsrätten ser också närmast som självklart att det ska finnas en rätt för Emil till umgänge med sin mamma, Magdalena Nielsdottir. Emellertid har Magdalena Nielsdottir nu bortfört Emil från Peter Bengtsson och det är oklart hur förhållandena kommer att vara när hon anträffas. Det saknas därmed förutsättningar att med Emils bästa för ögonen närmare reglera något umgänge. Peter Bengtsson har också uttryckt att han är beredd att diskutera frågan om umgänge när Emil är återförd. Magdalena Nielsdottirs yrkande i den delen lämnas därför utan bifall.

Övriga frågor

Peter Bengtsson har jämlikt rättegångsbalken 18 kap 6 § yrkat ersättning för rättegångskostnader motsvarande åtta timmars arbete till följd av att Magdalena Nielsdottir uteblivit från tidigare utsatt huvudförhandling. Genom sitt agerande, som uppenbart skett i syfte att hindra eller fördröja målets avgörande, har Magdalena Nielsdottir genom vårdslöshet och försummelse åsamkat Peter Bengtsson kostnader som hon ska ersätta. Tingsrätten bedömer det yrkade antalet timmar skäligt och förpliktat Magdalena Nielsdottir att ersätta Peter Bengtsson för rättegångskostnader med yrkat belopp.

██████████ tillerkänns av allmänna medel ersättning för sitt arbete som god man i enlighet med sitt yrkande som bedöms skäligt. Med hänsyn till att Magdalena Nielsdottir tidigare förpliktats ersätta såväl del av sina rättshjälpskostnader som del av Peter Bengtssons rättegångskostnader och då hennes ekonomi för närvarande måste bedömas som osäker anser tingsrätten skäligt att den kostnaden stannar på staten.

SKARABORGS
TINGSRÄTT
Målenhet 1

DOM
2016-05-11

T 3338-14

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 401)

Överklagande ges in till tingsrätten senast den 1 juni 2016 men ställs till Göta hovrätt.

Prövningstillstånd krävs.

